

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések
 zsaadására nem vállalkozik. Kiadóhivatalhoz intézendők.

Oroszország elfogadja a mi békefeltételeinket.

Berlinből táviratozzák: Kühlmann államtitkár a birodalmi gyűlés mai ülésén beszédet mondott, amelyben bejelentette a pétervári bolsevik kormányának a német kormányhoz intézett következő táviratát:

A népbiztosok tanácsa indítatva érzi magát, hogy tekintettel az általa teremtett helyzetre, hozzájáruljon ahhoz, hogy a békét ama feltételek mellett írja alá, melyeket a négyesszövetség delegátusai Breszt-Litovszkban felállítottak. A népbiztosok tanácsa kijelenti, hogy a német kormány által felállított közelebbi feltételekre válaszáat haladéktalanul meg fogja adni.

Csak husz kilométert kellett haladni előre a német csapatoknak a riga-szentpétervári vonalon s a félelmetes német csapatok rendezett hadsorai előtt megtörtött a bolsevik vörös gárda győnge ellenállása és a bolsevik kormány kész aláírni az összes békefeltételeket, amiket a négyes hatalmak Breszt-Litovszkban előterjesztettek.

Az orosz népbiztosok tanácsának a német kormányhoz intézett távirata, melyet Kühlmann államtitkár a tegnapi birodalmi gyűlésen felolvasott, nem hagy kétséget az iránt, hogy az orosz béke végre létrejön.

Megszűnik végre az a kétszínű játék, amit Trockij folytatott Breszt-Litovszkban, ahol végleg kompromittálta a demokrata diplomáciát a négyes szövetség hatalmainak hivatásos diplomataival szemben. Ez a bolsevik demokrata diplomata szószátyár volt és rabulisztikus. Kétszínűségben pedig túl akart tenni a titkos diplomácia minden furfangján, ami valaha népszerűtlenné tette a hivatásos diplomatákat. Trockijnak utolsó bresztlitovszki fellépése is egy világraszóló trükk volt, amellyel a további tárgyalásokat megszakította. Trockij ezzel végkép lejáratotta a szociáldemokrata diplomáciát, mielőtt még a bolsevikiek megbuktatták volna a hivatásos diplomatákat.

Ez a hír az orosz béke megvalósulásáról helyre hozza azt a nagy re-

ményteleniséget, amit a bresztlitovszki nagy csalódás okozott. Keleten végleg felvirrad a béke hajnala, ami az ántánt reményeit végkép elhomályosítja. Az ántánt még abban bizhatott, hogy a bolsevikiek legalább el tudják odázni azt a békét, amit már meg nem akadályozhatnak. Roppanó teher hull le ezzel a központi hatalmak hadseregének vállairól: nem kell többé fenntar-

tani azt az óriási keleti frontot, melynek fenntartása emberben és hadiszerekben összes hadseregünknek legalább felét igénybe vette. Oroszország, ez a rettenetes gőzhenger, melynek az volt a hivatása, hogy bennünket eltiporjon — nincs többé! Keleten úgy támadtak ellenünk az elpusztíthatatlan orosz hadosztályok, mint az újra kinövő fliszalak úgy hogy a háboru elején sokak előtt lehetetlennek látszott, hogy ezt a roppant haderőt visszaverjük. Ez a csoda bekövetkezett. Az orosz hadsereg nincs többé. Afflavit Deus et dissipati sunt. Isten leheletére eloszlott ez a haderő.

A háboru nyomorában elfásulva, megroskadva vonszoljuk tovább ezt a ránk mért rettentő inséget, de nem reménytelenül. Nincs többé semmi, ami megingassa reményünket, hogy végre mégis a mi győzelmünkkel fog végződni ez a háboru, amelyben végre eljutottunk oda, hogy ellenségeink nincsenek tulsulyban velünk szemben.

Kühlmann az oroszok békeajánlatáról

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésen Kühlmann a bolsevik kormány táviratának felolvasása után a távirathoz a következőket jegyezte meg:

— Ezen távirat az eddig szerzett tapasztalatok szerint reánk nézve nem kötelező dokumentum, mivel az oroszok már több ízben letagadták a szikratáviratok hivatalos jellegét.

Ma közvetlenül a pétervári kormányhoz táviratot intéztünk, amelyben írásban kértük a szikratáviratban foglalt megerősítést.

A népbiztosok azt felelték, hogy az írásbeli megerősítést nyomban küldik a közös vonalra.

Tapasztalataink értelmében még nem szabad azt hinnünk, hogy a béke már a zsebünkben van, már csak azért

is, mivel meg akarom őrizni a nemzet őszinte békevágát a csalódástól, ha a folytatandó tárgyalásokon alapján semmi lényeges sem fog bekövetkezni. A helyzetet így jellemezhetem:

A népbiztosokkal való béke kilátásait az Ukrániával megkötött béke, a most kifejtett katonai nyomás és bizonyos pétervári reménységek meghiusulása jelentékenyen megjavította. Remélhető, hogy célt érünk, a béke valóságos megkötése fölötti örömmünket azonban tegyük félre arra az időre, amikor a békeszerződésen már megszáradt a tinta.

Fölöslegesnek tartja, hogy az ukrán béke elfogadását különös figyelmébe ajánlja a birodalmi gyűlésnek, mert azt — mint a szebb jövő jelét — az egész közvélemény örömmel üdvözölte.

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-
 lag elismert szakértelemmel seb és utónyom
 nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely per-
 cek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természe-
 tesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek.
 Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

Wekerle a román béketárgyalásokról.

Támadások a kormány ellen. A munkapárt bizik Tiszában.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Házban Szász Károly elnökölt.

Bartha Ödön előterjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a horvát pénzügyi eseményről. Kimondták a sürgősséget.

Bakonyi Samu előadó elfogadásra ajánlotta a pénzügyi bizottság indemnítási javaslatát.

Gillányi Imre báró szólalt fel ezután. Védelmezte a Tisza-kormány háborús gazdasági politikáját és a központokat a támadásokkal szemben. Elfogadta az indemnítási javaslatot.

Juhász Nagy Sándor szerint, ha a munkapárt nem szavazza meg a választójogi javaslatot, fel kell oszlatni a Házat. Kifejti, hogy az új pártalakulás el akarja hagyni a függetlenségi programot, amit azonban nem lehet elnémitani. Követeli a feudalizmus eltörlését és az agrár demokráciát.

Szünet után Hegedüs Lóránd felszólítja a kormányt pártja nevében az adójavaslat beterjesztésére. Az Esterházy kormánynak is csak pénzügyi program ellenében szavazták meg a indemnítást. Senkise ismeri úgy a koalíció hibáit, mint Wekerle. A mostani új pártalakulás sem munkaképes. Nem merik megvallani, hogy 48-as vagy 67-es elveket követnek-e. Kérde, hogy a választójog elintézése után sikerül-e a kormánynak új helyzetet teremteni. A választójog csak akkor ér valamit, ha meghozzuk a közigazgatás államosítását is, amire a nemzeti politika érdekében feltétlenül szükség van. Óvatosságra int a választójog terén, ez az egyetlen reform, amit visszacsinálni nem lehet.

A kormánynak két eshetőség áll rendelkezésre: a Ház feloszlata vagy a munkapárt szétbomlasztása. Azon a nézetben van, hogy a kormány nem hoz általános választójogot, hanem általános lefordulást. A munkapárt szétbomlasztása nem fog sikerülni, a párt híven kitart Tisza mellett, mert Tisza nemcsak a párté, hanem mindenkié: egy igazi férfiú, akinek erélyét ellenfelei és barátai is elismerték. A munkapárt minden erkölcsi erejével Tisza mellett áll.

Bizony Ákos reflektál Hegedüs beszédére. Nincs szükség a közigazgatás államosítására, mert nem hiszi, hogy jobb tisztviselőket neveznének ki, mint amilyeneket a nép választ. A függetlenségi párt mindig követelte az általános választójogot, mert ez szorosan összefügg programjával. Elfogadja az indemnítást.

Közben megszakította beszédét, amelyet a délutáni ülésen folytatott. Kijelentette, hogy a vám- és katonai kérdésekben megnyugvást keltettek Apponyinak tett kijelentései.

Simon Elemér sürgeti a tiszti fizetések rendezését és a gabonaelosztás körüli visszaéléseket ismerteti. Erélyes intézkedést kér. Megszavazza a javaslatot.

Návay Lajos közlélmézési kérdésekben szólalt fel. A buza árát kell emelni s nem a lisztét. A jövő évi termés pontos tervezetét el kell készíteni, mert a jelen pillanatban attól függ a lét és nemlét kérdése. Hiába nyer-

jük meg a fronton a csatát, ha itthon elveszítjük.

Utána Niameny Károly szólalt fel. A háboru utáni gazdasági kérdésekkel foglalkozott, majd visszaillesztést vetett a cseh és délszláv kérdések történelmére. Elfogadja a javaslatot.

Szünet után áttértek az

interpellációkra.

Fényes László interpellálta Vázsonyit, mert a Neues Pester Journált eltiltották a megjelenéstől, mivel a képviselőházban általa Vázsonyi ellen intézett kritikát kommentárral kísérte. Elárulja, hogy az újságíróegyesület ki akarta zárni Vázsonyit, aki azonban wegszökött ez elől: kilépett az Egyesületből. A cenzura ellen az Újságíró Egyesület által hozott határozatot is közölték.

Wekerle válaszolt. Kijelentette, hogy a demokrácia és a cenzura nem azonos, a közszabadság megőrzése kell, a N. Pester

Journál a cenzurát kritizálta, azért kellett elkobozni. Végül Vázsonyi érdemét méltatta.

Fényes valótlannak jelenti ki Wekerle állításait. (Baloldal: eláll!)

A Ház a választ tudomásul vette.

Szász Zsombor interpellált aztán a román béketárgyalás ügyében. Fél, hogy Erdély érdekeit ismerő diplomata nem lesz képviselve a tárgyalásokban.

Wekerle válaszában kijelenti, hogy egyelőre csupán a legyverszűnet meghosszabbításáról tárgyalnak, reméli azonban, hogy azok béketárgyalásokra fognak vezetni. Ha nem lehet megegyezésre jutni, fegyveres erővel fogjuk tisztázni a kérdéseket. A béketárgyalásokon érdekeinket minden erőnkkel meg fogja óvni. A tárgyalásokon — úgy hiszi — hogy magyar ember is részt vesz, de ez részletkérdés.

A Ház a választ tudomásul vette.

Láhner Hugó a közlélmézési minisztert interpellálta meg Dobay István kormánybiztosnak tátrai mulatozásai miatt.

Serényi kijelentette, hogy a tátrai fürdőket magánvállalatba adják.

Ezzel az ülés fél 10 órakor véget ért.

A fordulatot az oroszországi előnyomulás eredményezte.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Távirati Iroda jelenti Bécsből: Beavatott helyről a következőkről értesülünk:

A népbiztosok tanácsa a négyes szövetséges hatalmak által Breszt-Litovszkban felállított békefeltételeket minden fentartás nélkül elfogadta.

A Keleten ezzel elért új fordulat kizárólag a nagyorosz köztársaság ellen habozás nélkül megindított előnyomulásnak köszönhető. Ez is, mint minden, ami a fronton történik a két hadviselő megegyezésén alapult. Ha eddig csak a német erők előnyomulását jelentettük, úgy ez azon tényből ered, hogy az orsztrák-magyar erők sulypontja Keleten a front déli részén van. A Pripjettől északra csak német csapatok állanak. A Kovel—Rovnoi vasutól kétoldalt a megindulás órájában csak német kötelékek állottak rendelkezésre. Csapatunk beavatkozása csakis a helyi helyzettől és az erőcsoportosulástól függ.

Linsingen további előnyomulása.

Budapest, február 20. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

A Monte Perticán az ellenség sulyos veszteségei mellett meghiusult egy ellenséges támadás.

A többi harcvonalon helyenként élénk tűzérési tevékenység.

A Linsingen hadcsoportja Rowso irányában tovább nyomultak előre.

A vezérkar főnöke.

Harcok nyugaton.

Berlin, február 20. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Az arcvonal különböző helyein tűzérési és aknavető harc. Azokat a nagyobb földérintő előretöréseket, melyeket az angolok Houtheutól nyugatra, a franciák pedig Givon-

cournál és Reimstől északra indítottak, visszavertünk.

2500 fogoly több száz ágyu zsákmány az oroszoktól.

Keleti harctér.

A Riga-szentpétervári vasut két oldalán túlhaladtunk az eddigi husz kilométernyire arcvonalunk előtt fekvő orosz állásokon. Az ellenségnek a vasutól északra Inseemné tanusított gyenge ellentállását hamar megtörtük, Dünaburgon át hadosztályaink északra-keleti és keleti irányban nyomultak előre. Dünaburg és Luck között széles szakaszon megkezdtek az előnyomulást. Luckon át előnyomult hadosztályaink Rowno felé nyomulnak. Kétezeröttszáz foglyot, több száz ágyu és nagymennyiségű vasuti kocsit zsákmányoltunk.

A többi harctérről nincs újság.

Ludendorff, első főszállás-mester.

A cipész iparosok kérelme a miniszterhez.

Nagyobb mennyiségű bőrtanyagot kérnek.

A kereskedelmi miniszter a Bőrbeszerző R. T. utján 840 kilogramm talpbőrt utal ki egy idő óta nagyváradi cipész- és csizmadia iparosok részére, amelyet az ipartestület oszt ki az iparosok között. A talpbőrt az iparosok a maximális áron, kilónként 12 korona áron kapják, amelyhez az ipartestület néhány fillér kezelési költséget számít még fel.

Lukács Ödön főjegyzőhöz, mint a nagyváradi közellátás vezetőjéhez panaszok érkeztek, miszerint dacára, hogy a cipészek így olcsó talphoz jutnak, ezt az olcsó bőrt méregdrágán dolgozzák fel a közönség részére, mintha 120 koronáért kapnák a talpot. Mivel a főjegyző meggyőződött a panaszok igazságáról, közben járt a miniszternél, hogy a 840 kilogramm talpbőr felét a városi cipőjavító műhely részére utalja ki a miniszter, hogy abból tényleg olcsó áron jusson a közönség talpaláshoz s ne kelljen az olcsó talpból készített talpalásért 30-40 koronát fizetni a közönségnek.

A főjegyző kérelmét a miniszter teljesítette is.

A rendelet kiadása után az ipartestület elnökének vezetése alatt küldöttségileg tisztelegtek a cipész és csizmadia iparosok vezetői Lukács Ödönél s kérték, hogy a város mondjon le a tőlük elvett talpbőr mennyiségéről, sőt arra is kérték, hogy a város részére nagyobb mennyiségű bőrt eszközöljön ki.

Lukács Ödön főjegyző azonban rámutatott, hogy neki kötelessége a közönséget a kiuzsorázástól megóvni s így nem engedheti meg, hogy az olcsón, maximális áron szétosztott talpbőrt méregdrágán dolgozzák fel a közönség részére. Kijelentette egyben, hogy ő nem ellensége az iparosoknak, sőt karöltve óhajtana a nehéz kérdést megoldani és erre készséggel nyújt módot azért, hogy ha a város részére kiutalt bőrt az iparosok részére kiadja feldolgozás végett, de csak a közös egyetértéssel megállapított áron és csak azoknak, akiket ő kijelöl, mert csak úgy lehet elérni, hogy elsősorban a szegényeket láthassuk el a legszükségesebb lábbeliekkel.

A küldöttség tagjai erre azt válaszolták, hogy azért kell drágán dolgozni, mert olyan csekély talp jut egy-egy iparosra, hogy alig pár nap alatt feldolgozza azt s ennek árából kell élniük. Készséggel vállalják a főjegyző által kijelölt módon a munkát, de csak úgy, ha a főjegyző annyi anyagot biztosít számukra, hogy ha bár olcsón is, de állandóan ellegyenek látva munkával.

Tegnap azután beadványt intézett a nagyváradi ipartestület Lukács Ödön főjegyzőhöz.

A beadványban, a cipész szakosztály felkérésére bejelentik, hogy a kereskedelmi miniszter rendeletének megváltoztatása iránt, hogy a cipész és csizmadia iparosok részére a havi 840 kgr. talpbőrt továbbra is megkapják, felirattal fordultak a keresk. miniszterhez.

Kérelmüket azzal indokolják, hogy a 840 kgr. talpbőr felének elvétele az iparos-ságot arra kényszeríti, hogy a munkabért

drágábbra szabják, mert 420 kgr. talpbőr oly kevés lesz, hogy azzal rendet nem lehet teremteni s igazságosan elosztani sem lehet.

Ezért 470 iparost néve alapul a jövőben, legalább egy-egy iparos részére havonként 8 kgr. talpot juttasson a miniszter, mely mellett az iparosok a minimális munkadíj felszámításával fogják a közönséget kiszolgálni.

Kértek ezenkívül a minisztertől különféle közönséges és finomabb felső bőrt nagy mennyiségben.

Ezt azért hozzák Lukács Ödön főjegyző tudomására, hogy a város közönségének teljes ellátása érdekében kérelmüket támogatja.

Az átiratban ezután rámutatnak, hogy a bőr és más szükséges cikk volt eddig is elég, hisz mindenki bőr cipőben jár, de a bőr és más anyagok üretek, uzsorások kezébe került és kerül. Ennek megakadályozására kérik, hogy a Központnál az árukiadásra nagyobb ellenőrzést gyakoroljanak s a bőrt és más mellékciókat a törvényhatóságok kapják, minden ügynök és kereskedő kizárásával, az egész országban a lakosság számaránya szerint a városok, köztük Nagyvárad is hatósági bőrüzletet állítsanak fel. Ezt azért kérik, mert a cipész-kellékek maximálva nem lévén, napról-napra drágulnak.

Ilyen hatósági üzlet létesítését és a bőrök rekvirálási jogának kieszközölését kérik a főjegyzőtől, mert Nagyváradon is sok anyag van, de azokat csak túl magas áron lehet beszerezni.

A SZABADEGYETEM.

A Szabadegyetem tegnapi előadásán dr Balás Elemér egyet. m. tanár, kir. tvszéki elnök fejtegette a nőnek, mint jogásznak jövőbeli szerepét. Helyesli, hogy kormányunk a jogi fakultást is hajlandó megnyitni a nők előtt. Ezáltal hazánk csak követi a legtöbb európai államnak haladó irányzatát. Azonban nem szabad abba a hibába esni, amibe Német-, Olasz-, Angolország, Belgium, Románia és Bulgária esnek, amelyek az egyetemet megnyitják ugyan a nők előtt, de kenyérkeresethez nem juttatják őket.

Ép a női természet fizikai és szellemi alkatánál fogva elfogadja a francia, holland és dán példát, amely a nőt az ügyvédi pályára beengedi, a bírói széket azonban a nők elől elzárja, mert épen szívvilági életük-nél fogva bennük a kellő objectivitás hiányzik. Az ügyvédi pályán a nőben feltalálható értékes tulajdonságok gyümölcsöznek majd, aki teljes szívvel lélekkel, odaadással, kötelességtudással képviseli majd körömszakadtig felének érdekét. Az élénk figyelemmel kísért pompás előadást zugó tapsvihar jutalmazta.

A következő előadás dr Polifka Károlynak a hadapródiskola kiváló tanárának előadása volt a „Katonai földrajz”-ról. Történeti példákkal és a közelmúlt háborus eseményeivel világította meg, milyen nagy különbség van a politikai és a katonai földrajz között. Milyen nagy szerepet játszik a katonai földrajzban a tulajdonminőség, a nagyobb-kisebb elszigeteltség, a terület szélességének és hosszúságának aránya a határ messzesége a fővárostól, a határ kiterjedése, fizikai minősége, viz-, ut-, vasúthálózat, klíma, erdővonaltól stb.

A katonai földrajzot oknyomozó földrajznak nevezhetné el, mert annak feladata is a kutató módszer.

Bevezette hallgatóságát a háboru térké-

pészeti előkészítésének titkaiba, amelyeknél fogva a hadvezetőség az előrelátható hadszínteret mindeme szempontból, továbbá népszínőség (elszállásolás) stb. szempontból is külön-külön térképeken a legaprólékosabb részletekig feldolgozza.

A titkos katonai tudomány szövevényeit világította meg érdekes tanulmányainak lendületes befejezésével is, amely szerint a hadviselésben csak a nagy tömegek érettség hatása érvényesül. A harctéren elsiklik az egyéniség a tömegek mozgásában, itt az egyéniség csak lombdusz a tömeg terebélyes laján, míg az igazi erő maga a fatörzs.

Dr Polifka hallgatóit vonzó előadási módszerével teljesen lekötötte s a szabadegyetemi előadások mindég jobban növekedő közönsége ismét egy kellemes est emlékével távozott.

Nagy művészestély február 24-én az ujságírók segély-alapja javára.

Ujságírók napja lesz február 24-ikén, művészestélyt rendeznek. Azt akarják, hogy a közönség vasárnap művészi hangverseny keretében felejthetetlen estét töltsön a Vigadóban, azt szeretnék, hogy ha harctéren küzdő kartársaik támogatathatják az estély jövedelméből s az ujságírók beszerzési szövetkezetét megszervezhették.

A közönség a háborus viszonyoktól legjobban sujtott intelligens osztálybelieket, az ujságírókat ebben a törekvésükben feltűnő jóakarattal támogatja, jele ennek az, hogy a jegyek jórésze elkelt, s a pénztintézetek tekintélyes összegekkel siettek a segély-alap növelésére, amely egy számrá nézve kicsiny, de nagy szellemi tőkét képviselő hivatási ágat fog támogatni abban, hogy a drágasággal szembenézessen.

Az estélyen közreműködik Ady Endre. Nagyváradi ujságíró emlékeiből elevenít fel izgalmas és kitűnő eseményeket. A dalra át-tett Ady: Reinitz Béla dr zeneszerző játszik ezután Ady dalokat, amelyeket egy kiváló budapesti énekesnő ad elő.

Ferenczy Zsuzsi kisasszony klasszikus dalokat énekel, azután Hegedüs Nándor, aki szellemes konferanszié lesz, egy darabban mutatkozik be, a melyet Hegedüs Nándor, Katona Béla, Székely János, Vigh Mancsi, Kálmán Mancsi, Csige Rózsi, Szigeti Jenő és Fráter József adnak elő.

Az énekbetétet zongorán Balázsovich Rezső kíséri.

Nádas Sándor a pesti kövezetről csevege Csarnok Margit művészi hegedűjátékát Vornácska József kíséri, Major Henrik gyors karrikaturákat készít s Marton Manó darabjában „Breszt-Litovszkban” Dutka Ákos, Fried János dr, Székely János, Katona Béla, Barza Ferenc és Dutka Ákosné játszanak.

A Hegedüs hirlapiroda minden felvilágosítást megad s közvetíti a segélyalapra érkező küldeményeket.

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomsziták, hozzávaló szijtárcsák, transmissiók és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Nincs mozimonopolium.

Elvi jelentőségű döntés érkezett a belügyminisztertől Miskolc város törvényhatóságához a mozi-ügyben, mely eldönti a Nagyvárad városánál rég vajudó mozi szabályrendelet ügyét is.

A város még is alkotta szabályrendeletét, mely monopoliummá tenné a mozit.

Ez a szabályrendelet tervezet a miniszter előtt fekszik.

A Miskolc városához most érkezett miniszteri döntés kétségtelenné teszi, hogy a miniszter nem ad engedélyt a mozimonopoliumra s ily irányú szabályrendeletet jóvá nem hagy.

A Miskolc városához érkezett miniszteri rendelet a következő:

120635—VI. s 1917.

Törvényhatóságának Miskolc.

Törvényhatósági bizottságnak 1917. évi április hó 20-án tartott közgyűlésében a mozgóképfházakról 133—1917. közgyűlési sz. alatt alkotott módosított szabályrendeletét megerősíthetőnek ezuttal sem találtam.

Az 1916. évi 141585. szám alatt kelt leiratomra közölt észrevételeimet a törvényhatósági bizottságnak a fent hivatkozott számú véghatározatával szemben változatlanul fentartom, a szabályrendelet tervezet 9. szakaszánál a *kizárólagosság jogát megállapító második bekezdése tehát helyt nem állhat.*

Bármennyire méltánylom is a város közönségének abbéli törekvését, hogy a mozgóképfház-engedélyek jövedelmezőségét saját háztartása céljaira biztosítani igyekszik magánvállalkozás céljaira, *olyan jogok biztosításához, a melylyel hasonló vállalatokat egyszerűen lehetlenné tennének, hozzá nem járulhatok.*

Tűzrendészeti szempontból az alábbi észrevételek merültek fel. (Itt a miniszter apróbb kikötéseket ír elő.)

A polgármester 22339—1917. sz. jelentésével felterjesztett iratokat visszaküldöm,

A min. rendeletéből:

Sándor s. k.,
min. oszt. tan.

Ez az elvi jelentőségű döntés kihatással lesz a mozi ügynek elbírálásánál bárhol az országban.

Hadimilliomosok az adókvető bizottság előtt

Az adókvető bizottság előtt egy milliomos ül s esküszik feleségére és gyerekeire, hogy tönkrement a háboruban. Nagyszerű.

A III. osztályu kereseti adó tárgyalási termében vagyunk, Mihelyi Adolf ügyvéd elnököl, az a Mihelyi, aki minden nyilvános szereplésről lemondott, mert megelégette a közéletet. A háboru hivta s ő újra dolgozik, kapacitál, törvényt olvas, végül — mert ismeri mindenkinek a zsebet — határoz is. Kitűnő a bizottsága: Csanda Endre, a békülékény, Kovács Kálmán, a szangvinikus, Rendes Vilmos a nyiltbeszédű, Varga László szatócs és Szarka számtiszt. A kincstár érdekeit egy fiatal, jómodoru titkár képviseli, Bárdos József dr, aki megvesszi a fizetni nem akarókat.

Nagy meglepetés ennél a bizottságnál, hogy a javaslat nem számít. Ha közben gazdagszik az adóköteles, a javaslat már magasabb összegről szól. Közben jó üzleteket csinál az adóköteles, házat vásárol, s itt mindent tudnak és botudnak. Ezért aki 60 koronára számított, 1000 koronát kap, mert van miből. S érdekes, hogy a fellebbezés kevés, mindenki belátja, hogy még több nézhet ki, ha fellebbez.

Leitner Lázár cipőnagykereskedőre 4000 korona a javaslat. Védekezik, nincs áruja, detailüzletét eladta, még felélheti, amit keresett, öreg kereskedő.

— Mit ajánl meg, kérdi az elnök.

— A tavalyit.

— Akkor kérjék a könyveit.

Hosszas alkudozás, végül beismeri, hogy 120.000 koronás raktára volt, megajánl 500 koronát. A bizottság 2500 koronát állapít meg, a legnagyobb export cégre, amelynek 180.000 korona künnlevőség volt s 120.000 korona értékű áruja, amelynek ára fellebbezést.

Weisz Samu 3000, ifj. Mónus Sándor 1000 korona adót kapott, ügynökök, alku-

szok 2—300 koronát, csizmadiák 12—100 koronát, bádigosok 30—60, kosztadók 8—30, lókupecsek, szabók, kovácsok, ácsok, kereskedelmi ügynökök, cukorkaárusok, kőművesek, borbélyok, kantinosok, ételárusok, asztalosok 20—50 koronát. Egyikre másikra rákiáltanak, mihelyt belép:

— Menjen haza!

Ez szegény, mitsem keresett a háboru alatt.

Lieber Samu 3000, Kohn Dávid 1800, Mertz János 1800, Hajnal Farkas 350, Stepper Ottó cukrász 1000 és két üzlet után 500 koronát fizet. Most belép *Novomeszky Imre.*

— A javaslat 300 korona, felemelését kívánja a kincstár, mit ajánl?

— Négy százat.

— Rendben van.

Herschmann Fülöp 600, Neuländer és Weisz 500, Kenyeres és Engländer 500, Jónás Andor és Lóránt 800, Schön Hermann 700, Weisz Kálmán 500, Spitzer Izrael 1000, Komlós Testvérek 1500, Kirschner és Deutsch 800, ifj. Kalenda J. 700, Spitzer és Lengyel 1400, Czillér Imre 2000 korona adót kapnak. Radó Samu és társa 1000 koronát kap, hiába erősíti, hogy a Helfy cég raktára nagyobb, mint az övé. A divatárusok és rőtösök 3—500 koronához jutnak, Zuckermann Salamon 1200, Hirschmann Ede 2000, Deutsch Ignác 800, Breider Ármin 1500, Csatóry József 2400, Aszódi Mihály 1240 koronát, míg a Benedek testvérek 800 koronát ajánlanak meg.

Van, aki nem nyugszik meg a kivetett összegben, ott van rögtön az előszobában igazgatói engedéllyel Dicker Illés s fellebbez tetszés szerint. De jórésze maga ajánl meg elfogadható összeget, különösen a kisiparosok, kiskereskedők s hasonlóak. A nagyok így beszélnek:

— Nem vagyok hadimilliomos, hiába irnak ki az újságba, nincs semmim, nem tudok megajánlani semmit se.

Ezeken a bizottság szakértői segítenek. Végül ideírjuk azt a folytonosan ismét-

lésre szoruló törvényszakaszt, hogy aki hadikereseti adót fizet, a III. o. kereseti adójának fele az ő kérelmére törleendő.

Megint a betörők eldorádója.

Tolvajbandák bűnlajstroma.

A rendőrségi hadjárat vége felé jár, most már végig lehet tekinteni a „zsákmányon” és az egyéb eredményen. Három nagy banda került kézre: apró és idősebb gonosztevők, akik Nagyvárad rémületére annyira nekifeküdtek munkájuknak.

A rendőrség egész csomó betörőről megállapította, hogy a tettesek azonosak az elcsipett betörőbandák tagjaival, sőt igen sok lopott holmi is kézrekerült a tolvajszövegetségekkel együtt.

Az egyik bandának a bűnlajstroma a következő betörésekből szövődött össze:

Meister Frigyes százados Csengeri-utcai lakását törték fel s 13 ezer korona értékű berendezést loptak el. Comanicu János erdőmérnök Uri-utcai lakásáról 700—800 korona értékben fehérneműket és ruhaneműket vittek el. Dr Pelle János lakásába a Szilágyi Dezső utcán szintén betörték.

A banda főcinkosait Roth Ignác Bercey György-utcai lakásán fogták el. Az egyik gazfickó ugyanis a padlást törte fel és onnan dobálta le a fehérneműket az udvaron várakozó társainak. A házbeliek észrevették, hogy járnak a padláson, kívülről rácsukták az ajtót a padlásfosztogatóra. A benrekedt tolvaj kibontotta a tetőzetet és a lyukon kímászva a szomszédos ház tetejére ugrott és a csatornán ereszkedett le. Lenn már várták, úgy hogy törbe került a jómadár, meg a társa is, akit az udvaron csíptek el.

A másik fosztogató banda orosz foglyokból áll, akik nemcsak Nagyváradon, hanem a vidéken is állandóan garázdálkodtak. Vezetőjük egy őrmester, civilben elektrotechnikus, aki igazi, körmönfont szélhámos, tagad körömszakadtáig, csak a bizonyítékok láttára enged.

Nagyváradon is több nagyobb lopást hajtottak végre. A biharmegyei közpórház raktárát is ők törték fel, ahonnan gazdag zsákmánnyal távoztak, mert vagy 15 ezer korona értékű ruhaneműt találtak és vittek el. A rendőrség is szerencsés volt, mert a kórház ellopott holmijának nagyrésztét sikerült megtalálni a betörőknél és orgazdáiknál.

Az orosz foglyok törték be a Léderer és Kálmán szeszgyárba, ahonnan egy hatalmas gépszijat emeltek el. Grünfeld Mihály, nétól a Gilányi-uton négyezer korona értékű fehérneműt loptak el, ugyanakkor a Marcsics József padlását fosztották ki hasonló nagy mérvben.

A harmadik tolvajbanda már kevesebb, de merészebb tolvajlást követett el. Ez a nappali betörők gárdája. Fényes nappal, a kora délutáni órákban feltörték a Szalárdi-utcai Goldstein-féle cipőüzletet, a nagypiac-téri városi lisztraktárt, egy Arany János-utcai szabóüzletet és a Nagypiac-téren a Márk-féle dohánytözsédét.

Ezenkívül még számos kisebb betörést és lopást hajtottak végre mind a három banda tagjai, aiktól szerencsére legalább is egyelőre megszabadult a város, szabadabban.

lélegzik mindenki, mert a közbiztonság szilárdabb, mint volt a múlt napokban. Közel 40 veszedelmes ember került a rendőrség kezére, akik az utolsó hetekben annyira rettegésben tartottak mindenkit, akinek csak volt valami elvihetője:

Nem engedik a szalontai Kaszinóba a feministákat.

A nők politikai jogáért országos mozgalom indult, a Feministák Egyesülete az ország minden jelentősebb helyén nyilvános gyűlést rendez s ezekből a gyűlésekből felirati és távirati uton sürgeti a nők politikai egyenjogosítását.

A nagyváradi feministák Szalontára is kirándulást terveztek hasonló programmal. Eredetileg már a tegnapi napon meg kellett volna tartaniok a gyűlést, de a közbejött akadályok miatt későbbre halasztották.

Időközben a feministák felkérésére H. Fekete Péter polgári leányiskolai igazgató beadványt intézett a nagyszalontai Kaszinó elnökségéhez és kérte, hogy a feministák gyűlése céljára engedje át a Kaszinó nagyszalontai termét.

Ezzel a beadvánnyal tegnap délután foglalkozott a Kaszinó választmánya és ki-mondotta, hogy a tervezett gyűlés céljából a terem nem adja át a feministáknak, mert a gyűlés nyilvánvalóan politikai jellegű volna s a Kaszinóban nincs helye a politikának.

Szabad-e visszatérni az előbbi foglalkozáshoz?

Az árdragító visszaélés vádjának egy új fajtája került tegnap a törvényszék elé.

Az eset az, hogy Hagymási Márton volt cipész, később vasutas, nyugdíjaztatása után kénytelen volt visszatérni előbbi foglalkozásához, mert nyugdíjából nem tudott megélni. Pénze nem volt, ezért lársult Neumann Mártonnal, akinek pénzén előbb 800 pár bakancsot vásárolt Klein József és társai cégtől Békéscsabáról 34 koronás vételár mellett, azután kikészítetlen boxbört Aradon Schwartz Dezső és fia cégtől, 7436 korona értékben, végül Czitrom József cégtől Medgyesen 50.000 korona értékű boxbört. Mindezeket fel akarták dolgozni s tovább adni, de a rendőrség lefoglalta a portékát.

A bíróság elnöke volt Szöllőssy Gyula tanácselnök, bírák: Jaczkovits Gyula és Persz Ferenc, jegyző: Szentpály Zsigmond dr. A vádat Medvigy István királyi ügyész képviselte.

A vádlottak közül Hagymási Márton kijelentette, hogy ő cipész és cipőkereskedő volt s régi foglalkozásához visszatért, neki joga volt az árusításhoz.

Neumann Márton pedig zsidó voltára hivatkozott s arra, hogy négy iparendélye volt, amelyből kettőt megtartott, s ezek a kereskedésre érvényesek.

Lánczi József dr és Fleischer Lajos dr érvelései után a bíróság felmentette a vádlottakat, mert iparendélyük volt, a bört feldolgozásra vásárolták, s haszon nélkül értékesítették.

Az ügyész fellebbezett.

Tengerliszt a kenyérben.

Miután a közéletmezési miniszter ur az eddig havonta kiutalt 67, illetve 43 vagon buzaliszt helyett csak 30 vagon buzalisztet és 10 vagon tengerlisztet utalt ki, ennél fogva szükségessé válik, hogy a kenyér buza és tengerliszt keverékéből állítsassék elő. A rendelkezésre álló lisztkészlet figyelembevételével a kenyérliszt keverése 75 százalékos buzakenyérliszttel és 25 százalékos tengerliszt arányában fog történni.

Tudatom tehát a város közönségével, hogy 1918 február 21-től kezdődőleg a pékek által csakis a keverési arány mellett vegyített lisztből előállított kenyér lesz forgalomba hozható még pedig a következő árak mellett:

péknél 1 kg 68 fill.

viszontelárusítónál 1 kg. . . 72 fill.

A tengerliszt ára február 21-től kezdődőleg kilogrammonként 1 kor.

Az 50 százalékos nullás és 50 százalékos főzölisztből készült kenyér keverése kötelezettség alá nem esik és annak kilogrammonkénti ára 1 korona 16 fillér és 1 korona 18 fillér változatlanul megmarad, de természetesen, hogy mindkét fajta kenyér ezután is csak kenyérjegy beszolgáltatása ellenében lesz kiadható.

A hatósági lisztüzletek a forgalomban levő lisztutalványokra már 1918 február 21-től kezdődőleg további rendelkezésemig a városi hatósági lisztüzletekben egy-egy személy után az eddigi 100 deka buzakenyérliszt helyett 75 deka buzakenyérliszttel és 25 deka tengerlisztet fognak kiszolgáltatni. Buzakenyérliszt helyett nullásliszt is vásárolható. A liszt nem kevert állapotban külön csomagolásban, tehát a buzakenyérliszt és tengerliszt külön fog árusítani a tengeri liszt átvétele azonban kötelező.

Nagyvárad, 1918 február 19

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

HÍREK

Sajtóünnepély a Kath. Körben.

Bangha Béla lesz az ünnepi szónok.

Nagyszabású sajtóünnepélyt rendez a keresztény Nagyvárad a Kath. Körben vasárnap délután 5 órakor. Az ünnepi szónoklatot a magyar katolikus közélet egyik legnagyobb alakja: Bangha Béla Jézustársasági atya mondja, akinek gyűjtő szónoklatai sohasem tévesztették meg hatásukat Nagyvárad társadalmára. A magyar keresztény sajtó ügye most van a megvalósulás stádiumában. Ehhez a nagy alkalomhoz méltó lesz Bangha Béla szónoklata, mely a keresztény sajtóügyi szolgálatába állítja a mi társadalmunkat is. A vasárnap délutáni ünnepély részleteit lapunk legközelebbi száma hozza.

* Gróf Serényi miniszter beköszöntője. Gróf Serényi Béla földmívelési miniszterre történt kinevezését leiratban tudatja Nagyvárad város és Biharvármegye törvényhatóságai s működéséhez kéri a törvényhatóságok támogatását.

* Katonai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király Kohout Radim 70. gye-keli századost másodszor a hadiékítményes katonai érdemkereszt 3. osztályával, Bernstein János 70. gye-beli tart. hadnagyot a hadiékítményes katonai érdemkereszt 3. osztályával, Siegl Ernő 37. gye-beli tart. főhadnagyot a koronás arany érdemkereszt-tel a vitézségi érem szalagján tüntette ki.

* Bőjti esték Orosházán. Az orosházi „Jézus Szive Szövetsége” sorozatos bőjti estéket rendez jótékonycélokra. Az összesen 7 előadás elseje e hó 20-án volt, melyen Molnár János apátplebános szövetségi elnök tartott nagyszabású előadást „Mefeszített igazságok” címmel. A műsor művészi számai pompásan illeszkedtek az előadáshoz. A legközelebbi bőjti este február 27-én lesz.

* Irodalmi estély Arany János születésének 101-ik évfordulóján. Március 2-án százegyedik évfordulója lesz Arany János születésének s hogy az a nap se maradjon hétköznapja Szalontának: a nagyváradi Szigligeti-Társaság irodalmi estélyt rendez Szalontán. A társaság ezt a szándékát bejelentette a szalontai Arany Emlékegyesület vezetőségének, amely elhatározta, hogy az irodalmi estély rendezését magára vállalja. Az estélyen résztvesz Sas Ede, a Szigligeti-Társaság elnöke, Dutka Ákos, Dutka Ákosné, Nagy Vilmos, s a nagyváradi Szigligeti-színház néhány elsőrendű művésze.

* A Kath. Kör második közművelődési estélye. Mint már jeleztük, február 22-én, pénteken délután 5 órakor tartja a Kath. Kör második közművelődési estélyét a Szent-László-teremben. Az estély szónoka dr Szabó Vendel theologiai tanár lesz, aki rövid idő alatt egyike lett a legnépszerűbb előadóknak Nagyváradon. Képzettsége elsőrangú, gondolatai mélyenjárók és organuma kellemes és zengzetes. Lesznek ezenkívül pompás zeneszámok és egy nagyszerűnek ígérkező tenorsóló. A műsor a következő:

1. Chaminade: Pierette. Zongorán előadja Pillmann Margit urleány.

2. A lélek szépségei. Előadás, tartja dr Szabó Vendel.

3. Cellosolo. Előadja Kúrti István.

4. Műdalok. Énekli Lehoczky József. A zongorakíséretet Resch Mihály látja el.

* A 37-ik gyalogezred hadialbuma. A hadügyminisztérium 20649. sz. rendelete alapján a 37-ik gyalogezred diszes kiállítású hadialbumot készít. Az ezred Imre Sándor hadnagyot bízta meg az album szerkesztésével, aki körültekintő gondossággal fogott hozzá az anyaggyűjtés megszerzésének óriási munkájához. Az ezred pótkerete Belgrádban székel s így annál súlyosabb feladat az album előállítására szükséges költségek megszerzése. Jótékonycélu hangversenyek, kabarek, Uránia-előadások és előfizetésekből fogják a költségeket megszerezni. Az első hangverseny március hó 5-én lesz, ahol budapesti legnevesebb énekesek, énekesnők fognak fellépni. Az ezred szűkebb hazájában, Biharvármegyében már is nagy az érdeklődés az album iránt s tömegesen jegyeztették meg az album iránt s tömegesen jegyeztették meg az album megszerzésére. A szerkesztő-bizottság tagjai: dr Grünstein, Pest főhadnagyok, Bolgár, Fleischer, Papp, Zoltán, Vadász hadnagyok, Major Henrik, Balogh István önkéntesek, akiknek neve a legművészebb kiállítást garantálta. Az összes befolyt jövedelem az ezred özvegyeit és árváit támogatja.

A német előnyomulás eredménye.

Budapest, január 20. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az orosz szikratáviratot, amelyben a központiak békefeltételeinek elfogadását bejelentik, illetékes helyen a németek erélyes fellépése eredményeként ítélik meg. A német kormány erélyes elhatározása okozta azt, hogy Oroszország most hajlandónak nyilatkozik a béketárgyalásokra. Kühmann tegnapi jelentés szerint hajlandó Németország érdekeinek megóvása mellett békét kötni. Az is mutatja, hogy Németország nem azért indított újból katonai akciót, mert területet akar anektálni, hanem hogy Oroszországot komoly béketárgyalásra kényszerítse.

Ma utazik Czernin Bukarestbe.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Gróf Czernin külügyminiszter kíséretével: a bresztlitovszki delegáció tagjaival holnap, csütörtökön utazik Bukarestbe.

Illetékes helyről kijelentették, hogy nem mi rajtunk fog mulni, ha a bukaresti tárgyalások nem fognak eredményre vezetni. A monarchiának nem célja az annexió. A tárgyalásokban elsősorban a gazdasági kérdésekről lesz szó s a Duna hajózási útjának mindenkorra való szabadrá tételéről.

A román király lemondása.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Luganóból táviratozzák: Olasz lapjelentés szerint a román király lemondása már meg is történt.

Miért lett öngyilkos Kaledin.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Pétervári távirati ügynökség a következőket jelenti Kaledin öngyilkosságáról:

Kaledin annak az egyesített kormányznak értekezletén követte el az öngyilkosságot, amely a Don-ügyet igyekezett szabályozni. Hosszas tanácskozás után a kormány arra az elhatározásra jutott, hogy lemond a szovjet javára. Kaledin erre átment a szomszédos szobába és szívenlőtte magát.

Helyére Nasarov tábornok került, aki kiadta a parancsot a kozákcsapatoknak, hogy a szovjet ellen folytassák a harcot.

Esztlandba érkeztek a németek.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti este: Keleten a hadmozdulatok előrehaladnak. A német csapatok Esztlandba érkeztek. Vendenen keleti irányban áthaladtak. Más harctéren nincs ujság.

Az ukrainai békeszerződés a birodalmi gyűlésben.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlést Dove elnök nyitotta meg. Az ukrán békeszerződést tárgyalták.

Kühmann hosszosan fejtegette az ukrán béke jelentőségét. Az ukránok belátták, hogy a pétervári kormány nem követ őszinte békepolitikát, megkötötték tehát a különbékét, mivel nem akartak felelni a cárizmus büneiért. Aztán rátért a cholmi kérdésre, amely meghusitással fenyegette a tárgyalást, majd felolvasta a pétervári kormány táviratát (amelyet más helyen közlünk. Szerk.)

Gröber centrupárti képviselő helyesli a kormány politikáját, csupán a cholmi kérdést teszi szóvá, amely

sérti a lengyeleket, mivel Cholm kormányzóság népének 80 százaléka lengyel.

Dávid szociáldemokrata örömmel üdvözlöi a pétervári szikratáviratot. Örövendetes jelenség, mivel a békekérdését Nagyoroszországgal felszínre hozza.

Nem tartja azonban helyesnek, hogy a bresztlitovszki tárgyalásoknak meg-hiusulását orosz részről keresték. Kifejti, hogy a német delegátusok sem teljesítették mindenben feladatukat. A határmegállapításra nézve követeli, hogy azt vegyes bizottság útján hajtsák végre.

A vita befejezése után az ukrán békeszerződés tárgyalását a főbizottsághoz utalták.

* Segítsük a szegénysorsu anyák csecsemőit fehérneművel! Ezen célra következő adományokat vettük. N. N. 500, N. N. 100, Moskovits Miklós leánykájának gyűjtése 55 korona, Czillér Imréné 2 drb. fehérnemű. Hálásan köszönjük, s kérjük lehetőleg a közönség további támogatását. Esetleges kegyes adományok Szaniszló-utca 9. szám alá küldendők Pally Lajosné iakására. Vörös-Kereszt jobbkéz osztályának vezetősége.

* Halálozás. Lányi Imre betűszedő, honvéd-örmester, a kis- és nagy ezüst vitézségi érem tulajdonosa, a harctéren szerzett betegsége következtében, 35 éves korában meghalt. Az elhunytat négy testvérén kívül nagy és előkelő rokonság gyászolja. Teme-tése e hó 22-én, pénteken délután 3 óra-kor lesz a Körös-utca 59. számú gyász-háztól.

* Kongregációi élet. Az Urak-Mária Kongregációja ma este fél 7-kor tartja rendes összejövetelét a szokott helyen.

* A Kath. Népszövetség mai ifjúsági mozija. A Kath. Kör és Népszövetség ma, csütörtökön ismét ifjúsági mozielőadást tart a Kath. Kör Szent László-terében. A műsor a következő:

1. Messter Sascha. (Háborus képek.)
2. Palkó titokzatos találkája. (Hum.)
3. Turkesztán vallási szertartás. (Tanul-ságos.)
4. Duci bácsi hadilábon. (Vigjáték.)
5. A kis hős. (Dráma.)

Az előadás pontosan délután fél 6 óra-kor kezdődik.

* Székelyhid új óvónője. Székelyhídon a községi óvónői állás elhalálozás folytán megüresedett. Az állást tegnap töltötték be választás útján. A pályázók közül Milota Lilla helyettes okleveles óvónőt választották meg óvónőnek, aki az állást eddig is teljes meglegedésre töltötte be.

* Az apologiai kurzus ma délután 5 órakor lesz a Katolikus Kör választmányi termében.

* Kisajátítási eljárás. Nagyvárad város tanácsa a közigazgatási bizottság 85-1918. kb. sz. határozata értelmében közhírré teszi, hogy a Nagyvárad Váradvelencei állomás II-ik vágánya és állomás céljaira a kereskedelemügyi miniszter ur. 52457-1918. sz. leiratával elrendelt kisajátítási eljárás f. évi március hó 2-án délután 10 órakor a városháza bizottsági termében lesz megtartva. A kisajátításhoz szükséges tervek és össze-írások 2 példány a városháza I-ső emelet 25 ik számú szobájában 15 napi közszem-lére fog kitélni, hol a hivatalos órák alatt azokat mindenki megtekintheti. Tudomására hozza a tanács a feleknek, hogy a bizott-ság a kisajátítási terv felett akkor is érdem-ben fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg, — miért is a ta-nács — felhívja az érdekelteket, hogy a fenti tárgyaláson a saját érdekében is meg-jelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1918 évi február hó 16. Rimier Károly sk., polgár-mester.

* Adományok a mentőknek. A Nagy-várad Takarékpénztár a mentők részére 50 koronát adományozott.

* Felhívás. Miután még mindig gen-sok szőlőbirtokos és borkereskedő van olyan, ki a borseprőt be nem szállította, ismétellen felhívom a szőlőbirtokosokat és borkereske-dőket, hogy jól felfogott érdeklükben a bir-tokukban levő borseprőt a városi központi szeszfőzdébe haladéktalanul szállítsák be. Kül-lönösen kötelező ez azokra, akik a borseprő mennyiségét bejelentették. A központi ható-sági szeszfőzde a borseprőnek beváltását a törvényben előirt feltételek mellett Kapucinus-utca 11. szám alatti raktárhelyiségben esz-közi. Nagyvárad város hatósági központi szeszfőzdeje.

* Békeminőségű pipere és fertőtlenítő szappanok nagy választékban kaphatók Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. Rimánóczy-palota. Telefon 13-03. sz.

* Lólopás. Gróf Pongrácz István nagy-kágyai birtokáról két szép muraközi lovat loptak el a hét elején a zárt istállóból. Pár nap mulva az erélyes csendőri nyomozásnak sikerült megtalálni az ellopott lovakat, a tolvajok azonban még most sem kerültek kézre. Állítólag a tettesek hadifogoly oroszok, akik közül 5 ember a lopás éjjelen megszökött.

* Pemete- és hársfamézscukorka el-hárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany-kereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* Felhívás az összes borbély iparosokhoz. Tisztelettel felkérem városunk összes borbély és fodrász iparosait, hogy a borotváló szappan könnyebben való megszerzése tárgyában f. hó 22-én, azaz péntek este 7 órakor az ipartestület hivatalában megjelenni sziveskedjenek. Felhívom egyben a borbély iparosok figyelmét, hogy a borotváló szappan jegyekért 22-én d. e. 5 óráig bezárólag okvetlenül jelentkezzenek, mert a ki nem váltott jegyeket, a jegyosztó irodának kell visszaküldenünk. Tisztelettel Czegedy Jeremiás elnök.

* Sonkapácoláshoz való só kapható Farkas István „Apolló” drogériájában.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

* Keresek gimnázistát, aki a négy első gimnázium felvételére előkészítsen. Cimeket a kiadóba.

* Köhögés, hurut és rekedtség ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

* Társzekér 50—60 q. teherbíró képességgel 1200 K-ért eladó. Cim a kiadóhivatalban.

* Tyukszemirtő három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 150. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Ocskay brigadéros.
Péntek: Vandergold kisasszony.
Szombat délután: Névtelen asszony.
Szombat este: Mánás Miska.
Vasárnap délután: Ártatlan Zsuzsi.
Vasárnap este: Uri divat (Bemutató előadás.)

Ocskay brigadéros. Csütörtökön este Herczeg Ferenc Ocskay brigadérosa kerül színre. — A kitűnő történelmi dráma a felelevenítése óta a közönség egyik legkedveltebb műsordarabja lett és a csütörtöki előadás számára már mozt biztosított a zsúfolt ház.

Délutáni előadások. Szombaton délutánra a Névtelen asszonyt tűzte műsorára a Szigligeti-színház, amelynek drámai repertoírjában — ha nem is képvisel klasszikus értéket — kétségtelenül szenzációs hatást tudott kelteni ez a kitűnő bűnügyi dráma. A Névtelen asszony teljes sikerrel vonult be a nagyváradai színpadra, a mi a darab kitűnőségén kívül nagy részben a kifogástalan előadásnak is köszönhető. A darab főszerepeit I. Gazdy Aranka, Bihari Ákos és Váradi Lajos játsszák. — Vasárnap délután az Ártatlan Zsuzsi kerül színre. A kiváló szépségű operette címszerepét Sz. Zsigmond Anna játssza. A többi szerepekben Kálmán Mancsi, T. Pogány Janka, Békefi Lajos, Tompa Béla, Szabó Gyula, Madas István, Szigeti Jenő és Stoll Béla lépnek fel.

Mánás Miska. Sláger operettet tűzött műsorra a színház szombaton estére. Ekkor kerül színre újból a pompás, zajos sikerű Mánás Miska, a mely Sz. Zsigmond Annának, Vigh Mancinak, Tompa Bélának, Bihari Sándorának és Békefi Lajosnak annyi forró estét biztosított. A Mánás Miska szombat esti előadásán Sz. Zsigmond Anna és Tompa Béla új, aktuális kuplékat énekelnek.

Az Uri divat jegyei, a páratlan sikerű Molnár-színmű, hétfő, kedd és szerdai bérletszünetes előadásaira már ma reggeltől kezdve válthatók a színházi pénztárnál. A bérlokk jogait minden bérletszünetes előadást megelőző nap

délutáni tizenegy órájáig tartja fenn a színházi pénztár.

Molnár Ferenc az Uri divat illusztris szerzője, a maga zseniálisan megalkotott darabjának két felvonását egy végtelenül fényesen berendezett uridivat kereskedésben játszatja. A színmű számára Erdélyi Miklós színigazgató a nála már megszokott áldozatkészséggel, pompás díszletet készített az Uri divat számára és gondoskodott arról is, hogy ennek a „bolt”-nak meglegyen a maga stílusos, pazarlányú kiállítása is. Ezt a gazdag és elegáns áruraktárt Hollós Jenő nagyváradai divatkereskedő fogja kiállítani a nagyváradai legújabb Molnár-premiere számára.

IRODALOM

A Színházi Élet. Incze Sándor népszerű hetilapja, e héten is csupa szenzációval szolgál. A vezércikket Harsányi Zsolt írta a színházi jegy áráról, Bus Fekete László a Vigaszínház éjjeli próbájáról cikkezik. Számos kép, krocki, apróság tarkítja e számot, mely egyúttal tudtul adja a népszerű lap szépségversenyét. Beszámol az Apolló-kabaré újdonságairól, a mozis szenzációs bemutatóiról. Heti vers, Intim Pista, regény teszi változatosabbá és nivóssá a tartalmas lapot. Új előfizetők ingyen kapnak két albumot. A 64 oldalra terjedő szenzációs lapnak negyedévi előfizetési ára 850. Tessék mutatvány számot kérni. Kiadóhivatal: VII. Erzsébet körút 29.

A „Vasárnap Ujság” február 17-ik száma rendkívül változatos tartalommal jelent meg. Néhány ritkaság harctéri kép mellett bemutatja Ukrajna földjét és népét, tipikus alakjaival, a nők szerepét a hadseregben, az Ernst-muzeum új kiállítását, katonáink kultúrmunkáját Szerbiában, a király fogadtatását Innsbruckban, a budapesti haditengerészeti kiállítást, Bárczy polgármester leányának esküvőjét stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Arnold Bennett regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája, Sztrippai Sz. Hador cikke Ukrajnáról stb. Egyéb közlemények: az új államtitkárok arcképei és a rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kitűnő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.
1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.
Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1900.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálcá fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet eszszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskőszet kristály fehér	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanecs színes	5.-
K-nyer kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfűzők	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hideg felvágottas készlet sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglaltban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpöcsésze	8.-
Főzőlábos barna tüzzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkeretek, :: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblafüveg és díszműre nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere szappan főleg azon körülménynek köszöni nagy közkedvelt-ségét és jó hírnevét, hogy a legtisztább és legjobb anyagból készül s tartós és kellemes illattal használatban különös enyhesség és dus fehér-habja által tűnik ki, miért is a bőr tisztálanságát eltávolítja s annak egyuttal szép üde kinézést és bársonyszerű simaságot kölcsönöz, éppen ezért a legelőkellőbb körökben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom pipereszappanok:

Róza, gyöngyvirág, rózsaszín, orgona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjévre hölgyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszertárban Nagyvárad
Szent László-tér, városháza mellett.
Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészíték.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-látást nyerhet. Gutfmann, Magyar-u. 9. sz.

Képkerepezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet
miatt olcsó árban, gyorsan készü-lnek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerepezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchényivel szemben. !!

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDTA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Casen javító. E-rektró-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálak Tungsten-égők
állandóan rektáron.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkozáshely épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vészainak egyedül fűző-
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mer-
ték után a legrovidebb
idő alatt elkészítetnek.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosz-
szabb vagy rövidebb időre való be-
raktározására megfelelő helyiségek,
ezeken kívül boros- és száraz pincék,
istállók, kocsiszinek is állanak ren-
delkezésre. A beraktározott árukat
tűz- és betörés ellen biztosítjuk.
Közélebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

UJSÁGKIHOZDÓNOK

FELVÉTEK

a „TISZÁNTUL”
KIADÓNYVATALÁBAN.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítottak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálata.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszereplő telefonja

65.

Főszereplő telefonja

65.